

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMĂNAL.

Prețul abonamentului :

pe un an	8 coroane
" 1/2 "	4 "
" 1/4 "	2 "
Prețul unui număr	20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdie.
Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.

Numărul telefonului : 44.

Manuscripte nu să înapoiază.

PLUGUL DE AUR.

Am arătat în numărul trecut al foaiei noastre grijile, ce ne cuprind la începutul anului școlar. Am ajuns la concluziunea, că pentru înaintarea poporului nostru este neapărat de lipsă crearea clasei de mijloc : a comercianților și industriașilor.

Ideia este veche. În decursul timpului s'au mai ocupat oamenii noștri cu crearea clasei de mijloc, dar' fără rezultat. Încă pe timpul fericitului general Doda, om de inimă, s'au făcut încercări în această direcție. S'au fost trimisi tineri talentați la școlile mai înalte industriale din Viena și alte orașe mari. Comunitatea de avere a cheltuit mult cu ei. Planul era frumos și realizat, avea să aducă frumoase rezultate pentru popor. Tinerii trimiși în străinătate erau destinați pentru a conduce școala industrială, ce avea să se înființeze pe lângă Comunitatea de avere. Avem păduri jur-împrejur, cad lemnele pe noi și noi murim de foame. Lemnul nostru este dus departe și e adus din nou la noi, prelucrat de alte mâni și noi cumpărăm cu bani buni lucrurile făcute din lemnul nostru, în loc să mâncăm noi pâinea, ce o dăm altora. Suntem în mijlocul pădurii și țăranul nostru nu este în stare să-și facă o furcă, o greblă sau alte unelte trebuincioase la ocupațiunea sa.

Generalul *Doda* a priceput situațiunea, a cunoscut câștigul cel mare, ce-l aduce o școală industrială în mijlocul unui popor, și din aceasta a răsarit ideea înființării școlii de industrie: Tinerii trimiși spre acest scop în străinătate și-au făcut datorița. S'au întors acasă plini de cunoștințe frumoase, capabili a fi învățătorii unui popor în calea industriei. Din planul frumos al marelui general nu s'a ales însă nimic. Pigmeii, ce-l încunjurau pe bunul general, în frunte cu protopopul Orșovei, nu-l puteau suferi în fruntea Comunității de avere. Era prea

strict și mulți nu-și puteau face mendele. Știm doară cu toții, cu ce cuvinte *urite* l-a apostrofat generalul Doda pe unul dintre pigmeii, dându-i un epitet *nu prea frumos* și el n'a avut bunul simț să se ducă, ci a rămas acolo și a subminat pe celce doria binele poporului.

Pe generalul Doda l-au aruncat în valurile politice. Știau ei, că prin aceasta va fi în scurt timp nimic. Așa s'a și întâmplat. Proces, condamnare, morbul cauzat de multele iritațiuni, l-au silit pe Doda a încetă cu munca pentru popor și locul lui, spre marea pierdere a grănicerilor, a fost ocupat de *sublocotenentul* Curescu. Om mic de suflet, vanitos ca un copil, a fost încunjurat de oameni lingușitori, cari de aci înainte au folosit această instituțiune pentru a-și întări poziția lor, pentru a-și face mendele. Nimic n'a fost sfânt înaintea acestor oameni. Au pactat cu toții, dela cari au putut avea folos, iar' poporul a rămas fără sprijin, fără conducători. Curescu a murit ca om *bogat*, fără să se fi gândit, că sunt și instituțiuni românești.

Tinerii crescuți pe banii Comunității de avere au luat lumea în cap. Unul dintre ei a rămas la cariera apucată și a ajuns la frumos nume. E dl *Ioan Pișlea*, sculptor de renume. Noi l-am crescut pe banii noștri și n'a fost bun să lucreze pentru poporul nostru. A fost bun pentru alții. Bucovinenii l-au primit cu brațele deschise și l-au pus în fruntea școlii industriale din Câmpu-lung.

Am resfoit puțin prin istoria tristă a trecutului nostru, ca să arătăm, că ceice și azi se bat pe piept, că sunt buni Români și îngrijați de soarta poporului, nu numai că n'au făcut nimic, ba din contră, au împedecat pe bietul Român în progres.

Timpurile sunt schimbate. Cei vechi și neputincioși, cu excepțiunea celui mai viclean, s'au dus dela Comunitatea de avere. În fruntea afacerilor avem un prezident plin de viață, cu tre-

cere în sus și jos, în persoana Il. Sale dlui Constantin Burdea. E anume făcut, pentruca să creze, să ajute în toate părțile. Dupăce ne-a dat trenul către Hațeg, gimnaziul și internatul din Caransebeș, dupăce au reînviat dealurile Mehadii și a alinat multe suferințe ale grănicerilor, i-se impune datorița a relua firul scăpat din mâinile generalului Doda și a îngriji și de ridicarea clasei meseriașilor și industriașilor în sinul poporului nostru. D-sa poate e unicul chemat a pricepe însămnătatea acestei clase, pentrucă e umblat în lumea mare și a putut observa, că banul joacă numai acolo, unde meseria și industria înfloresc.

Deocamdată înființarea unei școlii industriale în Caransebeș pe spesele Comunității de avere, ar fi împreunată cu multe greutăți. Poate, că nici n'ar avea rost, nefiind poporul nostru dedat cu acest ram de ocupațiune, pentrucă tînărul român mai bine se duce *dascâl* sărac, decât meseriaș harnic. Începutul ar avea să se facă pe altă cale. În Croația s'a înființat înainte de câțiva ani o societate cu scopul, ca să așeze prin diferitele orașe mari tineri și pregătindu-i la măestri buni, ajung în mijlocul țăranimei. Și noi am putea lucra la fel, pentrucă nu dăm înainte numai din lipsa oamenilor pricepători, ceice ne dovedesc multele societăți de consum, înființate pe teritoriul graniței militare, cari toate au felimentat din lipsa de conducători pricepuți. Un perciunat fără avere, poate mai mult face, decât o comună, ba un ținut întreg, pentrucă n'avem comercianți și industriași.

E timpul suprem să se facă ceva. Să nu mai îmbătăm poporul cu multe fraze fără orice rost, ci să lucrăm în mod real pentru a-i da pâinea de toate zilele. Cadă zidul despărțitor dintre noi, când vorba e de binele poporului, arete ceice poartă dragostea de popor pe buze, că au și inimă și unindu-ne cu toții să punem baza pentru înființarea reuniunii, al cărui scop

să fie: propagarea dragostei pentru meserii în popor.

Cine va fi bărbatul, care va lua inițiativa?!!

Congresul medicilor. În 27 Aug. și-au început congresul, scriitorii de specialitate în sfera medicinei. Acest prealabil congres s'a deschis la oarele 10, în sala mare a academiei de științe din Capitală. Guvernul a esmis, ca reprezentant al său, pe secretarul de stat Molnár Victor. La acest congres au participat 54 redactori de ai diferitelor reviste de specialitate medicinală din toate părțile lumii.

Congresul e pus sub patronajul Maj. Sale Impăratului și Regelui Francisc Iosif, care a fost reprezentat la deschiderea congresului prin A. Sa I. și R. Archiducele Iosif.

M. Sa Regele a plecat din baia Ischl Sâmbătă. Că oare M. Sa după serbările dela Tirol, se va reîntoarce de-a dreptul la Viena, — precum ni-se depeșase în săptămânile trecute, — sau reîntoarce-se-va din ouu la Ischl, ca să se odihnească câte-va zile: nu se știe sigur, nefiind încă luată în deciziunea finală în aceasta chestiune.

Ministrul de interne, cont. Andrassy Gyula își va ținea cam pe la 15 Septembrie darea sa de seamă înaintea alegătorilor săi din Kassa.

Secretarul de stat, Sztérényi József, s'a reîntors din Karlsbad, unde a fost călătorit, făcând o referadă detaliată ministrului de comerț — care face acolo cură — raportându-i toate afacerile de portofoliu.

Ilustra d-nă Sidonia C. Burdia în fruntea unei nunte țărănești.

Frumoasă, ca o zi de Maiu, în haină simplă, albă, ca o floare de crin, cu zimbetul îngeresc pe buze, ca în totdeauna, dupăcum îi e obiceiul așa și acum, simpatica și adorata poporului din Caransebeș și a vi-

tejilor grăniceri, a acestora, cari când o văd în mijlocul lor o numesc: *zina graniței și podoaba noastră*, e d-na **Sidonia C. Burdia**.

Duminecă în 29 l. c. st. n. înainte de amiazi, pe la 11 ore, un sgomot de fanfare spărgea liniștea stradei principale, zisă și ulița Timișorii. Muzica cu trompete din loc, între chiote și veselia tinerilor, petrecea la sf. biserică, pe mirii: fiul fruntașului țaran *George Belcota* și fiica unui fruntaș din Zervești *Floarea Ianculescu*, pentru ca acești tineri să-și lege legătură vecinică în fața sf. altar.

În fruntea nuntașilor, mergea muzica, în urma ei un grup de tineri țărani, nuntași, printre cari erau și unii domni din clasa inteligentă caransebeșană, dintre cari am însemnat pe dl Ioan Vlad protocolist și exp. la magistratura orașului nostru, G. Ianculescu etc., după cari urma mireasa între d-na Sidonia C. Burdia în haina-i simplă, albă ca floarea crinului, veselă cu zimbetul vecinic pe buze, apoi d-na Andreiu soția dlui contabil al magistraturei orășenești, în haină neagră de mătasă. Numai decât după dăusele urma d-na Alexandrina Vlad, în haină drap, însoțită de alte doamne și țărance, a căror nume mi-a scăpat din memorie.

Pe jos, țărănește, fără trăsură, fără pompă domnească, d-na Burdia și însoțitoarele d-nei, părea atât de fericită, părea atât de mulțumită în sufletul dânselor, că merge alături de țaranul român, alături de opinca, alături de acei, pe cari îi iubește sincer, alături de acei, cari sufletul și-l'ar da cu drag pentru doamna și ilustrul ei bărbat: C. Burdia, mergea pentru a îndeplini un act sfânt, un act al cărei urme vecinic întipărit va fi în inima poporului, — însoția la altar pe o păreche de tineri țărani, în calitate de nașe.

Atât poporul, care a fost însuflețit la culme, cât și străinii, au admirat, cu lacrimi de bucurie, aclamând pe ilustra d-nă C. Burdia, care nu a luat în considerare rangul și poziția ll. d-sale, ci s'a coborât în mijlocul țărănimii, ca întotdeauna și acum,

luând parte la veselia poporului, care o admiră, care i-să închină, ca unei sfinte, în mijlocul acestui popor, care recunoscător îi va fi vecinic.

Auziam vorbe între țărani: „Doamne, cât e de frumoasă, Dumnezeule, dă-ne tot doamne de astea“. Pe fețele mirilor bucuria eră la culme, nuntașii erau la o veselie inimoasă, căci aveau în mijlocul lor pe ilustra d-nă C. Burdia și pe unele doamne a primei societăți inteligente din loc.

Doamnă! Veselia ce a-ți procurat-o în inimile poporului român din loc, în inimile celor, cari vă adoară, va rămânea vecinic o dulce suvenire: în inimile lor, în inimile mirilor, în inimile țărănilor din Caransebeș, cari vor ținea minte! Poporul nu uită, poporul ține minte vecinic. Numele ll. Tale s'a întipărit în sufletul țărănimii din loc, atât de tare încât nici cele mai îngrozitoare furtuni nu le va putea șterge. Poporul e recunoscător față de aceia, cari îl știu prețui pe el. Cinstea celor, cari o dau țaranului, e atât de mult prețuită de acesta și o să știe asta toată lumea, că amintirea înrădăcinată în memoria țaranului român e sfântă și vecinică; ear' de această memorie legat va fi numele ll. Tale doamnă, pururea.

Aici ar fi trebuit să fie de față, acei guri-sparte, îngâmfații porecliți „naționaliști“, ca să vadă, și exemplu să iee dela ll. Sa doamnă C. Burdia, cum trebuie cinstit țaranul român, cum trebuie îmbrățișat și prețuit acesta. Dragostea dela poporul român, nu se fură cu forța brutală, ca și cum „naționaliștii“ o fac, cei cari numai asmuța știu prin foile lor, zăpăcind țărănimea; iar ca „ei“, „domnii“, să se coboare în mijlocul țaranului, asta doar ar fi prea josnic pentru ei, ci numai atunci se coaboară la el, când are lipsă de el și de voturile lui. Să nu uite d-nii „naționaliști“, că odată unul de pânura lor, cu respectiva-i d-nă la o petrecere românească s'a exprimat: „*mergem de aici, căci pute de opinca, și doar nu mi-oi petrece între servitoare și țărance*“.

FOIȚA „SEVERINULUI“.

Marcu și Taina din Teuș.

— Dramă din viața poporului nostru, în 3 acte. —

De:

George M. Dopp.
(Urmare.)

Pavel (cu rafinărie): Văd, că nu vrei să-mi cinstești casa, cu toate astea totuși, uite, de ce te-am chemat...: bag de samă, că de un timp încoace umbli din sat în sat, din țară în țară, pământul tău îl lucră cine vrea, am auzit, că vrei să mergi la America... Nu ai avea voie să-mi dai mie în arândă pământul tău?

Marcu: Eu, la America?... Păi doară n'am perdut capul pe care-l port încă; și nu crezi, sunt mulțumit cu soarta, nu bucuros m'aș despărți de glia unde mi-s îngropați părinții... Pământul însă e bine așa cum e..., nu-l dau nimărui în arândă...

Pavel: Cum vrei..., nu te silesc...

Marcu: Pentru asta n'ar fi trebuit să mă chemi...

Pavel: Ian' spune-mi Marcule, de ce ești atât de rece față de mine, de un timp încoace?...

Marcu: Rece; doar nu sunt eu sloiu de ghiață... Așa sunt eu dela fire, cu toți, și toți-s așa cu mine...

Scena 3.

Un pârgar (întră prin dreapta), cei de față.

Pârgar: Dee Dumnezeu, tot bine, la neica Pavel!...

Pavel: Ce-i nou?...

Pârgar: Mă rog, la neica Pavel, să ostenești până la primărie, că te așteaptă domnul notarăș cu doi jandarmi...

Pavel: Ia-o înainte, te ajung eu.. vin la minut...

Pârgar (salută): Am înțeles... (iese pe unde a venit).

Pavel (cu prietenie): Văzuși Marcule... așa-i viața de jurat, când crezi, că vei avea puțină odihnă, acasă între prieteni, iată te chiamă...

Marcu: Fi fălos, că ești jurat, fruntaș între fruntași!...

Pavel: Cred, că nu te superi, dacă te voiu părași pe vre-un pătrar de cias..., cred, că mă aștepti aci?...

Marcu: Te aștept, dacă îmi promiți, că ai cu mine ceva ispravă mai cu miez, ca și cea dintâiu...

Pavel: Am, am Marcule, încă (cu răutate): lucruri mari! (cătră Anica): Ian vezi, muiere, de un pic de vin, adă din cel roșu din fundul pivniței, ospătează pe Marcu... (eșind prin dreapta face semn Anicei, încet): Acum!... (iese).

(După eșirea lui Pavel să face tăcere adâncă, Marcu mângăie fuiorul din furca de tors, pe când Anica se uită ținută la el, după aceea pleacă ochii jos gânditoare. Marcu întorcându-se după un timp cu dosul, cătră Anica zice):

Marcu: Par-că a plouat, pela mnia-voastră?!

Anica (aruncându-se la picioarele lui): Marcule, iartă-mă!... Am greșit... Te-am părașit!... Te plac însă mai mult ca totdeauna!...

Marcu (respingând): Târziu!...

Anica: Nu-i târziu, Marcule știu, că mă plac încă...

Marcu (ridicând-o respingând): Femeie! Iți uiți de tine?... Uiti, că ești măritată?!

Anica (retrăgându-se): Da... sunt nevasta unuia, pe care nu-l plac, asta mă face să-mi aduc aminte de trecut și să te plac mai mult, ca atunci, când eram fericită amândoi!...

Marcu: Femeie!... Nu-ți uită de tine!... Uiti, că ai jurat înaintea lui Dumnezeu credință bărbatului?... Ce crezi, că dacă tu ești în stare să-ți înșeli bărbatul, eu să fiu în stare să iubesc pe o femeie, pe care o urăsc și am uitat-o de mult?!

Anica: Marcule, te rog, înmoaie-ți inima.. sufer... tare sufer... iartă!... (se apropie de Marcu).

Iată în cine e înrădăcinat adevăratul nume de român, iată în inina cui e sincera dragoste a semenilor săi, nu-i genează întru nimic inteligența, ba din contră se simte atât de fericită alături de opincă, alături de țaranul român, alături de talpa țării: *Il. Sa d-na C. Burdia*, care ca și *Il. d-sale* soț își iubesc cu sinceritate națiunea-mamă, din inima căruia sunt. Dovadă doar, nu numai ospățul de Duminecă, dar câte și mai câte de astea.

O parte a inteligenței române din loc — ce e drept nu toată, căci pentru unii, e prea puțin țaranul — e atât de bravă, că la orice ocaziuni, fie ea în orice poziție înaltă socială, nu se ferește de talpa țării, de popor, ci alături de el îl vezi pe cutare domn și domnă din inteligeță, că împarte bucuria și amarul cu țaranul, reciproc, îl vezi la toate ocaziunile în mijlocul lui, ceace e atât de frumos, atât de drag, încât ți-se însuflește sufletul, dovadă e și nunta de Duminecă.

Sântem convinși cu siguranță, că poporul însuflețit, de dragostea arătată față de el atât de *Il. Sa dl Constantin Burdia*, cât și de *Ilustra d-sale doamnă*, oricând și la orice ocaziune, se va alipi cu sfințenie și cu devotament, de *Il. Lor*, înzadar e orice zvârcolire a poreclilor „naționaliști“, căci poporul, pe acela îl urmează, pe care îl vede cu ochii proprii, că să interesează sincer de soarta lui, și acela e *Il. Sa dl Constantin Burdia*.

Il. Sa dl C. Burdia între alegători.

— Raport special. —

Cu ocaziunea adunării generale, a băncii „Munteana“ din Cornereva, Ilustritatea Sa dl consilier reg. și deputat dietal *C. Burdia*, a făcut și un turneu printe alegătorii săi din acele părți, fiind *Il. Sa* obiectul celor mai mari ovațiuni ale alegătorilor. *Il. Sa* și-a făcut darea de seamă prin comunele frunțase din jurul Cornerevei, încungiuurat fiind ca un zid puternic de masa poporului, care a a-

lergat din toate părțile să aducă omagii iubitului deputat.

Din Bolvașnița, a sosit poporul în frunte cu preotul, felicitând și aclamând pe *Il. Sa*. — La Plugova deasemenea i-a eșit poporul spre întimpinare, iar preotul prin cuvinte a lese binecuvânta pe *Il. Sa*, asigurându-l și de aci în colo de dragostea și alipirea poporului cu credință către iubitul său deputat. Aclamarile poporului de „să trăiască“ spârgeau văzduhul, ca niște bombe năpraznice, când *Il. Sa dl C. Burdia*, a vorbit poporului. — La despărțirea drumurilor, către Cornea, Crușovăț și Cuptoare, au întimpinat pe *Il. Sa* venind, reprezentanții comunei, felicitându-l cu aceea, că să simt fericiți alegătorii *Il. Sale*, de prezența d-sale între ei, îndeosebi, că activitatea *Il. Sale*, de deputat dietal, a adus atâtea îmbunătățiri, și alinări, pentru poporul român din graniță, care îl va urma și îi va fi vecinic recunoscător. — *Il. Sa* răspunde în cuvinte mișcătoare, emoționat fiind de cuvintele și dragostea poporului arătată, prin reprezentanții, și prin frunțașii lor.

Indreptându-se apoi spre Globurău, aici au eșit spre întimpinarea Ilustrului bărbat un întreg escadron de călăreți, voinici ai graniței, unul ca unul, ca brazii din munte, îmbrăcați în pitorescul și frumosul nostru port național, făcând gardă de onoare *Il. Sale dlui C. Burdia* însoțindu-l cu întreagă suita până la Cornereva. Aici în fruntea poporului, reverend. domn preot *Ioan Grozavescu* prin o vorbire însuflețitoare, în fața unui public enorm, în fața poporului, care s'a strâns din mai multe comune, la 4—5000, binevențează pe Ilustrul bărbat, dorindu-i ani mulți și fericiți pentru binele, fericirea și alinarea durerilor poporului, pentru care *Il. Sa*, atât de des și atât de mult o arată și se luptă sincer. — Poporul la finea vorbirii dlui preot a început a aclamă pe Ilustrul bărbat, încât credeai, că e o armată, gata de a-și vărsa sângele pentru patrie și tron, stând gata de luptă, pentru a se repezi să lovească. Ilustritatea Sa, își desfășură aici, în fața

grosului poporului, darea de seamă. Emoționat până la lacrimi de bucurie, fericit se simte în mijlocul aceluia popor, care nu se lasă ademenit de nime, acest popor îl înțelege pe *Il. Sa*, acest popor e însuflețit pentru munca și activitatea sa, ca deputat în timpul trecut deja de 3 ani, acest popor e recunoscător pentru roadele muncii *Il. Sale*, aduse pe altarul națiunii. E frapat *Il. Sa* de dragostea arătată de popor, dânsului, a cărei dragoste e sfântă și atât de sinceră. Roagă *Il. Sa*, poporul, cel în care și-a pus și și-a închinat toată viața sa, să-l urmeze, să se alipească cu credință și de aci încolo, ca să-i fie ușoară activitatea și munca grea care a pus-o până acum, pentru alinarea, bunăstarea și fericirea alegătorilor săi, căci numai așa are înțeles munca *Il. Sale*, și numai atunci pot fi roadele muncii sale din belșug, când și poporul, cel pentru care să luptă, trăește și muncește, se lipește cu credință de *Il. Sa*, sincer și nefățărît dându-i prin asta: putere și dragoste de muncă! — La sfârșitul vorbirii *Il. Sale*, aclamarile nu se mai sfârșiau, atât în decursul vorbirii, cât și după aceea, cele 4—5000 guri aclamau cu „să trăiască iubitul nostru ablegat *Constantin Burdia*“, eșit cu putere asurzitoare din pepturile de aramă ale bravilor grăniceri. — De aici *Il. Sa* însoțit de suita sa și de mulțime de frunțași din popor s'a îndreptat prin băile Herculane spre casă.

După cum suntem informați săptămâna viitoare *Il. Sa dl C. Burdia* își va ține darea de seamă prin comunele de pe valea Almașului.

Raportor.

S'a umplut păharul.

Raport din Ciacova.

„Reuniunea română de cântări“ din Ciacova, sub conducerea neobositului frunțas *I. Uzon*, a aranjat cu ocaziunea sfințirii steagului reuniunii, frumoase festivități, cari erau să se țină în ziua de 15/28 Aug. Reu-

Marcu: Ai înebunit Anico! Pentru Dumnezeu, nu mă ispiți!...

Anica (curagioasă, cu pasiune): Ah, ce mi-e mie de ispită, vreau să te am... să te plac încă!...

Marcu (respinge forțat): A..., pleacă femeie blăstămată! nu-mi rupe inima de către aceea, pe care o plac adevărat, pe care mi-ați ascuns-o!...

Anica: Ce-ai zis Marcule?!

Marcu: Am zis!... iubesc pe Ileana!... te urăsc pe tine din suflet!... (amenință): Redăm-i iubita, ori, vai de voi!...

Anica: Ce vorbești omule?...

Marcu: Unde-i Ileana?!

Anica (încurcată): Nu știu...

Marcu: Vei ști tu mai târziu!... Vai de cel, care io fi făcând vre-un rău!...

Anica: Crede, Marcule... Nu știu nimic!...

Marcu: Mai cutezi să minți?!... (se plimbă sus și jos).

Anica (à parte eșind prin stânga): Să crepi și nu o vei avea!... (amenință): O să te fac eu să-ți vii la minte!... (iese).

Marcu (oftând): Un miel, într'un culcuș de lupi și de criminali... (cu asprime) Vă strivesc!.. A venit timpul!... (se duce la fereastră).

Anica (întrând aduce o sticlă cu vin și două păhare, le pune pe masă uitându-se

furiș la Marcu, scoate sticla cea cu otravă în loc de cea cu farmece, toarnă tot conținutul într'un păhar, după aceea, vin, peste ia, umple și al doilea păhar însă numai cu vin gol și bagă sticla repede în buzunar, după asta se întreabă încurcată): Oare în care am băgat farmecile?... Aha, în acesta... (ia însă păharul în care a băgat otravă și îl rezervă pentru sine; iar cel în care nu a băgat decât vin curat, îl așază pentru Marcu): Marcule, dacă tocmai așa de dârz ești cum te areți, vino și închină un păhar de vin pentru sănătatea celei de care ți-e mai dragă!...

Marcu (întorcându-se): A, da, vezi asta îmi place!... (ia păharul rezervat lui și): Să trăiască Ileana!... (bea tot și aruncă păharul).

Anica (luând din greșala ei păharul care conține otrava): Să trăiască dragostea Marcule!... Moarte (à parte): Ilenei!...

Marcu: Da, moarte păcătoșilor!...

Anica: Al meu vei fi Marcule!... (bea tot, se cutremură, pune păharul pe masă, cam bănuitor): Uf, da amar a fost vinul ăsta, ca păharul morții!...

Marcu (vesel): Mie foarte bine mi-a picat... (se duce la fereastră).

Anica: Nu ți-a părut cam amar?...

Marcu: Nici decât... Ba încă e de laudă vinul vostru, e foarte bun... (fluera la fereastră o doină încet).

Anica (à parte). De sigur, că farmecile nu au gust rău, de (face cu capul): i-a plăcut voinicului... Au, da ce căldări mă iau... Tare a fost vinul... S'a suit la cap... la dracu... doară dintr'un păhar de vin se poate să mă aprind așa tare?... (cătră Marcu): Marcule, deschide fereastra să între aier...

Marcu: Bucurosi!... (comod, deschide): Ce frumoasă zi!...

Anica: Marcule, o rugare am către tine, ascultă... și rugarea mea e împreună cu o dorință, pe care, cred, că ori cât de supărat ești pe mine, o vei împlini...

Marcu: Mă simt fericit, când pot face cuiva bine, îndeosebi, când binele e împreună cu o dorință...

Anica: Atunci, rogu-te, cântă-mi, doina din copilărie, care îmi fu atât de dragă, ș'a-poți ție, îți șade bine, că ești cântăreț bun... (se apropie de el melancolic).

Marcu: Pretinzi prea mult Anico... Am jurat, că nu cânt mai mult... îndeosebi cântarea pe care mă rogi să ți-o cânt...

Anica: Iți ajut și eu, cântă Marcule... Te rog pentru ultima oară în viață...

Marcu: Doară n'ai de gând să mori?...

Anica: Cântă... (se apropie de el și îl mângăie): Marcule, nu știu... simt, că am să mor... cântă!...

(Va urma).

niunea susamintită și-a înciripat un steag adecă, care era să se sfințească atunci. Ca de obicei însă, așa și acum, cei râvnitori după mărire, „naționaliști“, a trebuit, ca să pună bețe în roate, împedecând prin uneltirile lor această sfințire de steag, turnând în sufletul bravilor fruntași din Ciacova și în membrii reuniunii: păharul amar al veninului. Nu avem cuvinte destul de aspre, cu cari să înfierăm intrigile unora, cari din „naționalism“ fac adevărat tărăboiu.

Pacinicii fruntași din Ciacova, bravii Ciacoveni, sătui fiind de plăcintele nedospite ale „naționaliștilor“, au delăturat cu tărie din mijlocul lor pe acei, cari cu „naționalismul“ lor, atât amar de ani au adus atâtea și atâtea furtuni, neajunsuri și griji pe capul lor, s'au convins bravii Ciacoveni, că lăudăroșii „naționaliști“ în viața lor au fost niște moriști lacome pentru a înghiți fără cruțare totul, ce a fost al poporului. Dar s'a umplut păharul! Poporul s'a trezit, și acum acest popor blând, să lapădă de „ei“.

Poporul văzându-se părăsit de proprii lui conducători, la cari au ținut cu sfințenie, — și-a luat singur drumul, fără „ei“, izgonindu-i ca pe niște străini; iar matadorii „naționaliști“ văzându-se izgoșiți, părăsiți de cei mai cinstiți fruntași din popor, văzând, că la repetatele prefăcătorii „naționaliste“ ale lor, nu poate să-și vâre pasul în calea poporului, s'au pus și au vârat bețe în roate, unde numai li-s'a dat ocaziunea, au alarmat foile „naționaliste“, au alergat pe la conzistor, în fine au răscolit toate petritele, ca prin uneltirile lor să oprească poporul în calea sa. Una din faptele lor e și aceea, că au împedecat cu atâta șiretenie sfințirea steagului din Ciacova, al Reuniunii susamintite.

Ei vezi, dl C... ar fi râvnit să fie el nașul steagului, pentru care ar fi dat sute. alți matadori, cari de sigur, mâne vor zbiera, că nu-i adevărat, deasemenea au vrut să-și bage carul, unde nu li-se arată, dar poporul, care e glasul lui Dumnezeu, spune adevărul și o vorbă dela popor trage în cumpană mai mult ca toată spuza de matadori ai „naționaliștilor“.

Comitetul Reuniunii a înaintat deja din vreme rugarea către comitetul parochial, pentru ca aceasta să consimtă, în interesul buneii răușite a festivităților la sfințirea steagului pe după amiază. Dl prota, cel mare „naționalist“, Pinciu, (când cu casa...) a consimțit întru toate și a promis în fața comitetului, că programul sfințirii și festivităților așa va rămânea, după cum com. reun. dorește, se înțelege, că în fața lor numai — în ascuns, însă, însoțit de ceialalți, au alergat pe la conzistor și pe alt unde, ca să zădărnicească sfințirea steagului, din simpla motivare, că comitetul nu a ținut cont, a pune pe nici unul dintre naționaliști, nașul steagului. Dl prota ca să nu vie în conflict cu poporul, s'a făcut camfor, apoi ducându-se la scâlzi, lăsând totul în grija sortii și a lui C... care cu vre-o 2 zile înaintea sfințirii steagului în calitate de pr. al comit. par. a interzis sfințirea, pe când com. reun. o proiectase, făcând astfel comitetului spese uriașe. Membrii comitetului indignați de astfel de apucături, au alergat la conzistor, aici însă au fost favorizați de expresiunile cele mai dure din partea dlui archim. Musta.

Ce e mai interesant ca aceea, când membrii com. reun. au zis cătră dl archimandrit, că dl prota a promis totul și

acum e dus la băi. Dl archimandrit le-a răspuns: că dânsul nu are cunoștință, că dl prota e în concediu. La rugarea com. reun., ca să lase să se sfințească steagul, după cum era vorba, căci comit. a avut spese uriașe cu aranjarea festivităților, le-a răspuns dur, după cum îi e obiceiul, că nu-i pasă.

Ei bine, dl or „naționaliști“, să v'o însemnați! Bătaia de joc, ce o faceți pe contul sfântului popor român, și-a ajuns culmea. Poporul o să vă țină minte! Atunci, când veți avea lipsă de sprijinul sfânt al bietului popor, acesta o să vă închidă ușa în nas, o să vă prindă de piept și o să vă arunce peste pragul nepăsării, căci e prea mult, ca niște nechemați, până la așa măsură să-și rădă de blândețele poporului, de pe a cărui cârcă vă susțineți. Poporul ține încă minte chestia cu casa... când l-ați lipsit de ea. Ține poporul minte, nu uită toate șiretenile voastre; iar atunci, când veți ajunge în fața judecății Maiestății Sale poporului, amară va fi pentru voi judecata lui! Timpul de răfuială a sosit, cuțitul l-ați înfipt până în plăsele în mărunțăile suferindului, rana sângeroasă încă va sângeră vecinic, iar atunci când o rană e nevindecabilă, inzadar căutați „voi“ leacul, prin foile voastre târgovețe, căci ați bătut toaca la urechea surdului. Poporul ține minte!

P. C. Sa dl archimandrit să iee aminte următoarele: „griji P. Cuvioase, că nu poporul e pentru capii bisericii, ci capii bisericii pentru popor; iar să nu uiți, că dacă nu-ți pasă de credincioși, cum te-ai exprimat, le pasă lor. Biserica rămâne, poporul credincios nu pere, iar cei cari vor rămânea în urmă-ți nu-ți vor binecuvânta memoria!“

Să nu uite și cei dela „Tribuna“, că în urma notiței obraznice luate de ei, în foaia de certuri a lor, despre invitarea la festivitățile Ciacovenilor, fruntașii din Ciacova le respinge cu dispreț. Nu vor uită faptul, că niște copii, cari sunt puși în redacția ei, nu sunt demni de a lua condeiul spre a dascăli pe niște fruntași încărunțiți în suportarea greutăților, încovăiți de greul muncii, pentru conservarea limbei, legii și bisericii noastre strămoșești. Poporul e indignat la culme și a venit timpul, ca disprețul sfântului popor o să-l simțiți voi — matadorilor „naționaliști“ — amar.

Atâta deocamdată!

Raportor.

Din străinătate.

Din Balcani.

Liniștea în Balcani a fost de foarte scurtă durată, căci abia s'a aplanat conflictul greco-turc și încep noi ciocniri între Bulgaria și Turcia. Motivul noilor tulburări e, că trei turci au pătruns peste granița bulgară și au împușcat asupra sentinelor dela linia ferată. Postul dela frontieră a împușcat asupra turcilor și a și ucis doi dintre ei, iar pe al treilea l-a rănit. Pela amiază s'a adunat o mulțime de turci la fața locului, ca să ducă cele două cadavre. Prinzând însă autoritățile de veste au trimis o companie de infanterie și înainte de ce s'ar fi putut transporta cadavrele a început o luptă între soldați și turci, care a durat până 'n seară.

— Se anunță din Sofia: Face mare senzație prinderea unei bande de hoți sub conducerea unui sublocotenent, Coicev. Din bandă făceau parte studenți, macedoneni și

săteni din Staminacha. Ofițerul nenorocise o mulțime de fete promițând să le iea de soție și pentru a putea să ducă viața sa de desfrâu, se făcuse căpetenie de bandiți. Ultima ispravă a bandiților este furtul de 210 napoleoni dela un negustor turc.

Procesul banditului Coicev, promite să desvăluie o mulțime de lucruri senzaționale, relativ la viața bandiților din sudul Bulgariei.

— În Albania situațiunea este extrem de gravă. La trupele răsculate ale Albanezilor, s'au aliat acum și Sârbii.

Trupele turcești dela fața locului sunt cu mult prea slabe și neindestulitoare pentru de a potoli revolta.

— Lupta între Albanezii resculați și mișia turcească la Verizovits ține și acuma. Perderile sunt uriașe de ambele părți. Dela Uscub și Geogeni s'au trimis trupe și mitraileze.

Lupta la Verizovits s'a terminat, în urma retragerii Albanezilor. Se proiectează trimiteria unei expediții de pedepsire în comunele, cari au luat parte la revoltă. Lângă Rogano la frontiera munteneagră de asemenea urmează lupta între Albanezii revoltați și 3 batalioane de soldați turcești. Situația în Albania este foarte serioasă și e nevoie de o intervenție energică și urgentă a guvernului.

— Arnăuții postați lângă Verisovici au fost provocați de Mutessarif să părăsească localitatea, zilele trecute. Nesupunându-se acestui ordin, ei au fost atacați de cătră soldați; aceștia strămtorați fără a mai răspunde focurilor dușmanului s'au retras în munți. Ziarele mari europenești, aproape toate, comentează chestia reformelor propuse și apoi retrase de puterile mari, și propune Turciei, ca în schimb să restabilească ordinea în Macedonia.

Din Spania.

— În numărul trecut al foarei noastre amintiserăm, că de pe câmpul de luptă a Spaniolilor cu Marocanii nu sunt vești, deoarece, guvernul spaniol a interzis orice știri despre războiul foilor spaniole. Acum însă, după cum spun veștile din urmă, Spania stă rău, de tot. Pentru mult încercata Spanie, conflictul marocan începe a deveni începutul unui dezastru, atât politic cât și economic. Cabilii atacă des și aspru decimând pe Spaniolii, cari în încrederea lor și aceasta abea acum ese la iveală, nici măcar atâta osteneală nu și-au luat în trecut de a studia câmpul de luptă, pe care acum au să lupte și pe care nu-l cunosc. Un transport de soldați spanioli a fost atacat din douăzeci de părți de cătră Cabilii și Spaniolii abea cu mare greutate și cu pierderi însemnate au putut scăpa teferi. La aceste greutăți se mai adaugă și aceea, că guvernul oprește știrile venite de pe câmpul de luptă, așa, că populațiunea agitată deja prin însuși faptul războiului se agită tot mai mult pe urma nesiguranței evenimentelor, dându-se cu totul pradă știrilor a unor nechemați.

— Conform unei informații sosite din Madrid ziarului „Daily Telegraph“, războiul african ușor poate deveni o fatală catastrofă politică și economică pentru Spania. Cât de desnădăjduită este situația la Mellila, apare și din faptul, că debarcarea pe uscat a trupelor, întâmpină mari greutăți.

Diverse.

Insula Clipeton din oceanul Pacific a dispărut nopțile trecute în adâncul apelor.

Insula aceasta a constituit totdeauna prilej de ceartă între Franța și Mexico.

— O mare explozie s'a întâmplat într-o uzină de gaz din Geneva. Explozia teribilă ce s'a produs, a întrerupt orice activitate în secțiile uzinei, așa, că orașul va rămânea pentru câteva zile lipsit de gaz. Printre cei omorâți se află și inginerul francez, Rene Masset, directorul societății parisiene pentru statistica gazului. Pe locul catastrofei sunt prezenți preoți de ambele confesiuni, cari dau răniților și celor în agonie ultima mângăere. Până acum sunt șapte morți, 12 grav răniți și 30 ușor răniți. Uzina de gaz arde. O mare neliniște domnește în tot orașul, prăvăliile sunt închise. Până acum cauza exploziei e necunoscută.

— În provincia Siena, din Italia de sud, s'a întâmplat Miercuri noaptea un cutremur. S'au dărâmat mai multe clădiri; sunt și răniți număroși și câțiva morți.

— Țarul tuturor rușilor, după întâlnirea sa cu regele Italiei va vizita pe Maiestatea Sa Monarhul nostru în cursul lunei lui Octombrie. Întâlnirea se va face într'un port al mării adriatice, probabil la Pola.

— În apropiere de Cescov, în Polonia rusească, țărani din împrejurime au dat năvală asupra spitalului de holeră nou întocmit, l-au dărâmat, pe medici iau alungat, iar pe bolnavii de holeră i-au dus pe la locuințe. Țărani cred, că spitalul nu-i altceva, decât pricina epidemiei.

NOUȚĂȚI.

KĂLINDAR SĂPTĂMĂNAL.

Anul 1909. Luna August (Măsalar) are 31 zile.

Luna Septembrie (Răpciune) are 30 zile.

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum.	23 Mart. Lup	5 Laurent
Luni	24 M. Eutihie	6 Magno
Mart	25 A. Bartolom.	7 Regina
Merc.	26 M. Adrian	8 † N. Mariei
Joi	27 Cuv. Primen	9 Gorgonie
Vin.	28 C. Moisi	10 Nicolae
Sâm.	29 † T. c. sf. I. Bot.	11 Prot.

Dum. 15-a d. Rusalii, ev. Mat., c. 25, gl. 6, v. 4.
„In vremea aceea un legiuitor oarecare s'a aprop. cără Isus...”

Știre personală. Il. Sa dl consilier reg. și deputat dietal Constantin Burdia a sosit acasă în 28 I. c. st. n., dela băile Marienbad.

— Dl comite-suprem a comitatului C.-Severinului Il. Sa *Fialka Károly* reîntors deplin sănătos din Viena, și-a ocupat postul cu datul de 25 August n. Dorim iubitelui nostru comite-suprem sănătate și viață îndelungă!

Numiri. Dl comite-suprem *Fialka Károly*, a numit în postul de căpitan orașenesc al Lugoșului pe dl *Török Lajos* fost până acum oficiant la poliția din Arad.

Cutremur de pământ în Caransebeș și jur. În noaptea de 31 August st. n., pe la orele 10¹/₂, o duruitură subpământeană, în urma căreia un cutremur violent de pământ ca o izbitură, a pus în uimire și groază publicul din loc și jur. Cutremurul a ținut, abia ¹/₂ secundă. Pagube nu sunt, cu toate, că cutremurul a fost puternic, atât în loc cât și în provincie.

Tragicul sfârșit a Elenei de Jacobich. S'a stâns, nu mai este, odihnească în pace. Morții cu morții, vii cu cei vii. A murit tocmai în momentul, când frizerița se

muncea să-i peptene părul. A fost lovită de apoplexie. Nu avem de cuget a atinge cătuși de puțin rămășițele pământesti ale răposatei. Nu, căci odată mort adversarul, să închid toate, în adâncul mormântului cu cadavrul lui deodată. Nu putem retăcea însă sgomotul ce-l fac în jurul sicriului răposatei *E. Jacobich*, foile „naționaliste”, îndeosebi omuleții dela „Lupta” și „Tribuna”, înălțând memoria răposatei până la al 5-lea cer, după-cum li-e obiceiul, când e vorba de a lovi în Il. Sa dl *Constantin Burdia*. — Lăudăroșii „naționaliști” au lipsit cu totul dela actul înmormântării, nu se mai tot laude atâta, căci lauda de sine, pute. Să o știe cei dela „Lupta” și „Tribuna”, că *nici un naționalist, nu s'a arătat atât de marinimos, atât de viteaz, față de cadavrul răposatei, când antreprenorul de pompe funebre a voit să scoată pe moarta din sicriu, ca să o pună, într'un sac, ca așa să o înmormânteze*, deoarece nici atâta nu i-a mai rămas barem: cu ce să se acopere spesele de înmormântare. *Nici unul din omuleții dela foile amintite, sau dintre naționaliștii lăudăroși din loc, nu și-a deschis punga, ca să acopere spesele, căci doară „naționalismul” lor, nu e pentru a jertfi, ci pentru a sudul. O rudenie din depărtare, a răposatei, dacă a văzut, că antreprenorul nu glumește, și nime nu sare să scape de rușine cadavrul, a zis: „Las, deși am așa o familie grea, am să suport eu în rate prețul sicriului, căci prietenii răposatei numai atunci i-au fost prieteni până au încărunit-o, acum însă se fac nevăzuți, când ajutorul lor se cere”.* Asta să o știe „naționaliștii”.

Anunț școlar. Să face cunoscut tuturor pe cari îi privește, că înscrierile la institutul teologic-pedagogic din Caransebeș vor fi în 14—16 Septembrie st. n. Ceice vin întâi dată la institutul teologic, petițiunile lor de primire au să le înainteze Venerabilului Conzistor diecezan, cu acelușe următoare: Extras de botez, testimoniu cel puțin de pe cl. 6 gimnazială, eventual de cl. 8 gimnazială, sau testimoniu de maturitate, declarațiunea părinților, că se vor îngriji de cele trebuincioa câtă vreme petentul studiază în institutul teologic. Aspiranții de a fi primiți în institutul pedagogic, petițiunile le adresează direcțiunii acestui institut, înzestrându-le cu următoarele documente originale: Extras de botez, testimoniile de pe 1—4 cl. gimnazială, atestat medical, că e sănătos. Dacă vr'unul, studiile gimnaziale le-a întrerupt are să dovedească unde a fost aplicat în acel timp.

† **Dr. I. T. Mera**, medicul din Carlsbad, cum anunță Necrologul, a încetat din viață în Viena. Doctorul Mera era un bărbat în floarea vârstei, s'a distins atât, ca medic, cât și ca scriitor de valoare. Volumul său „In lumea bazmelor” i-a câștigat un loc de onoare în literatura românească. Odihnească în pace!

Numiri. Dl ministru de culte și instr. publ., a întărit în posturile de învățători resp. învățătoare, următorii: în Plugova: pe dl Nicolae Vlăduțian; în Ohababistra: pe dl Nicolae Gavrila; în Fényes: pe d-șoara Angyel Jolánt; în Crușița: pe d-șoara Aurora Ghiuchin.

Strămutări. Dl ministru de finance, a strămutat pe dl executor de stat din Lugoș: Maximilian Ioachim, în aceeași calitate la direcțiunea financiară în Timișoara; în locul

d-sale însă pe dl Kiss Lajos, cancelist de universitate.

Inlocuiri. Dl Ioan Kárhezy ajut.-not. în Comoriște, a fost numit de notar cerc. sup. în Csudanovecz. Locul vacant din Comoriște a fost împlinit prin dl Cornel Stefanovici.

Alegere de notar. În locul vacant de notar în Greovátz, a fost ales cu unanimitate de voturi dl Ioan Petruț, care până acum a funcționat, ca notar cerc. în Csudanovecz.

Inebunit. Soldatul Erzen N., dela reg. de inf. Nr. 62, a fugit de miliție, a fost însă prins în Ohababisztra și adus în închisoarea militară din loc. Aici, în aceeași celulă a mai fost internat și rezervistul Hudecz, care în una din nopțile trecute a înebunit, și în furia lui a luat o scândură dela pat, cu care a lovit în capul soțului său, rănindu-l pe acesta de moarte. Sosind medicul în pripă, a dat ajutorul necesar nefericitului rănit; iar pe Hudecz a pus cămașa de forță, trimițându-l la casa de nebuni.

Congresul tipografilor la Budapesta. Sâmbătă în 28 August, s'au întrunit în capitală tipografii din provincie.

Pelerinaj la mănăstirea din Hodoș-Bodrog. Sărbătoarea sfintei Adormiri atrage an de an, tot mai mult popor evlavios la sfânta mănăstire. Zi de zi, trec prin Arad procesiuni cu preoți în ornate, cu prapori și dieci îmbrăcați. În decursul săptămânii, sărbătoarei sf. Adormiri, a trecut prin Arad o mulțime de pelerini, din cele mai depărtate unghiuri locuite de credincioși români, conduși de preoții lor, îmbrăcați în ornate bisericesti, cari cu cântări evlavioase, treceau prin str. principală a Aradului, stând fiecare să-și facă rugăciuni în catedrală, ș'apoi deocolo la reședința episcopescă, ca să primească binecuvântarea arhierescă. P. S. Sa dl Episcop al Aradului Ioan I. Papp a primit pe acești pelerini cu dragoste părintească, rostindu-le tuturor cuvinte sufletești de mângăiere, și dându-le binecuvântarea arhierescă în calea pietății lor. — Ar fi de dorit, ca poporul nostru să nu mai rătăcească pe la cele mănăstiri străine de legea noastră, cum e M.-Radna, ci să se ducă cu smerenie, cercetând unica mănăstire ce o avem, la mănăstirea Hodoș-Bodrog, unde își vor afla adevărata mângăere sufletească în frumosul nostru graiu. Știut fiind, că spre întimpinarea pelerinilor, în totdeauna iese P. C. Sa dl arhimandrit, starețul mănăstirii *Augustin Hamsea* îmbrăcat în pitoreștile odăjdii strămoșești, încungiurat de evlavioșii călugări ai mănăstirii, binecuvântând pe credincioși, atât la sosire cât și la plecare. G. M. D.

Măcelărirea unui jude (chinez) comunal. Aflăm senzația știre, că pe chinezul din Ticvanul-mare *Timoteiu Stanimir*, un criminal încă până acuma necunoscut, l'a ucis în modul cel mai hoțesc, pușcându-l cu un glonț de pușcă. Crima s'a întâmplat afară pe câmp, între cucuruze. Se zice, că crima e încopciată cu închipuța jaluze. Amintim aci, că înainte de asta cu 3 luni, două atentate cu gând criminal s'a plănuit contra chinezului, de care însă a scăpat teafăr. Jandarmăria face pași aspri pentru a prinde pe criminal.

Otrăviri cu duiumul în comitatul Aradului. În urma casurilor numeroase de otrăvire, întâmplare în timpul din urmă pe

teritoriul comitatului Arad, autoritățile au ordonat exhumarea mai multor cadavre în mai multe comune învecinate.

Mare ciocnire de trenuri. În 24 August, noaptea la orele 12, s'a ciocnit între Nicula și Halmi, trenul de marfă No. 1764, plecat din Sătmar cu trenul de marfă No. 1741, pornit din Halmi. Ciocnirea a fost teribilă, făcând multe victime în personalul de conducere a trenurilor. Frânarul Ludovic Parasz în vârsta de 22 ani a murit imediat. Frânarul Ludovic Covaci, Bela Kiss, Alexandru Dumitru și Bartolomeu Székely au fost greu răniți. Cei doi dinții luptă cu moartea. Mai ușor rănit e conducătorul de locomotivă Andrei Lipcsei și Ladislav Cseperes, fochistul Franz Tokai și Stefan Szabo și frânarul Ibsif Peleske. Pagubele cauzate de această ciocnire sunt deasemenea foarte mari. Ambele locomotive și zece vagoane fură distruse. Cadavrul frânarului Paraszu și ceilalți răniți, au fost transportați cu un tren special spre Sătmar.

— **Explozie într'o fabrică de cartușe.** În fabrica de cartușe din Csepel, go-lind iarba din cartușele vechi, s'a întâmplat o explozie. În atelierul care a fost terenul exploziei lucrau 18 muncitori, dintre cari 5 au murit și ceilalți sunt răniți, dintre aceștia zece au suferit leziuni așa de grave încât abea se crede, că vor scăpa cu viață. S'a constatat, că în fabrica jidanului Weiss lucrează și copiii cari nu înțeleg pericolul manipulării acestui material așa de ușor de explodat.

Jefuirea vagonului restaurant a trenului accelerat de Fiume. Vagonul restaurant al trenului accelerat de Fiume nr.-ul 101 a fost jefuit cu totul. Cazul s'a întâmplat în modul următor: Când trenul accelerat a sosit în Șard, personalului vagonului restaurant s'a predat o telegramă — expediată din Pesta și iscălită Kovács Elemér șef-controlor — de următorul conținut: Personalul vagonului restaurant să părăsească trenul și cu cel dinții accelerat să se întoarcă la Fiume. În Șard un individ îmbrăcat în uniforma impiegatilor dela vagoane: Lits s'a urcat în tren și a arătat teleglama, în care e îndrumat să ceară predarea completă a restaurantului. Personalul fără să presupună nimic, au predat acestuia atât banii cât și aranjamentul și s'a întors cu acceleratul ce aștepta deja în gară. Individul însă jefuind totul la proxima gară a dispărut. Personalul vagonului restaurant abia după ce a ajuns la Fiume a aflat, că e pungășie la uijloc.

Catastrofa din fabrica de petrol. Vineri în 27 Aug., s'a întâmplat o nouă catastrofă în fabrica de petrol din Kén-utcza, în capitală. Un rezervator mai mic a explodat și a rănit greu pe trei muncitori. Pericolul s'a înlăturat numai decăt.

Postav contra glonțului de pușcă. Un croitor din Chicago — William Backer — a inventat un postav impermeabil pentru gloanțele de pușcă, la depărtarea de 100 pași. Toată truda de veacuri pentru a per-

feciona arta războiului e dată de rîpă prin această invenție.

Krivány din nou pe banca acuzațiilor. Se știe, că fostul casier al institutului orfanal din Arad: Krivány Iános, care defraudase înainte de asta cu vre-o 10 ani banii orfanilor, pentru a cheful și a-și petrece în Cairo și alte locuri de distracție. După-ce acesta își împlinise pedeapsa de 8 ani, într'o zi a voit să-și împuște nevasta, pentru că aceasta amenința să facă destăinuirii senzaționale în afacerea defraudărei. La pertractare soția a făcut mărturisire favorabilă soțului său, în urma căreia curtea cu juri a achitat pe acusat.

Bandă de traficanți de carne vie. Poliția din Cernovitz, a reușit a pune mâna pe o bandă de negustori de carne vie. În ultimii ani această bandă a exportat din România, Galiția, Ungaria și Bucovina un mare număr de fete pe cari le-a vândut în India, China și Brasilia. Cernăuțul era centrul de operațiune al acestei bande. În momentul arestării bandei, aceasta se pregătea să expedieze din Cernăuți mai multe fete, pe cari le ascunsese într'un hotel.

Curs pentru profesorii de igienă și pentru medicii dela institutele de învățământ se va începe în 15 Sept. la universitatea din Cluj. Este un curs gratuit și durează până la 15 Dec. a. c., sunt admiși doctorii în medicină și rigurosantii.

Doi români asasinați de Greci. O vie indignațiune se observă printre deputații albanezi contra Grecilor, din cauza, că Grecii au asasinat la Nudir Klissura, vilae-tul Monastir, un albanez și doi români.

Inconoclast în catedrala din Wienu. În timpul liturghiei, într'o Duminecă derbedeul Schindelmayer, de 45 ani a aruncat o piatră în icoana Maicei Domnului, deteriorând-o. Icoana aceasta are o valoare de 30 de mii coroane. Inconoclastul a fost arestat.

Copii orfani, găsiți, sau pe cari nu-i pot ținea părinții. Săptămâna trecută a fost primit al 50.000-lea copil la asilul de stat; sunt 14 asile de aceste în întreaga țară. Asilurile au fost înființate acum sunt 10 ani și de atunci până azi numărul copiilor îngrijiți să urcă la 50.000. Copiii sunt acolo bine îngrijiți și crescuți în moralitate.

Motor în flacări. Motorul Nr. 23, ce circulă pe linia Arad-Cianad, în urma unei explozii, crepându-se o țevă dela mașină, a luat foc lângă gara Sântana-nouă. Călătorii au scăpat nevătămați, cea mai mare parte însă a bagajului lor a fost ars cu totul de flacări.

Duel cu cuțitul. În hotarul orașului Seghedin s'a petrecut un duel din cale afară curios. Feciorul de țaran Andreiu Cotocanu, în decursul dansului a ajuns la sfadă cu Iosif Virág din cauza unei fete. Ambii s'au învoit ca afacerea lor să se aplaneze prin duel cu cuțite, fapt ce s'a întâmplat la văzul tuturor celor adunați. În câteva clipite se oferî privitorilor un spectacol din cele mai înfrîtoare. Din trupul ambilor flăcăi țîșnea sân-

gele păraie, în urmă Cotocan cu o puternică tăietură despică în două foalele dușmanului așa încât nefericitului îi ieșiră afară intesti-nele. Mulți dintre cei de față au leșinat de groază. Cotocan încă a primit o lovitură mortală la cap. Ambii se luptă cu ultimile clipite.

Sinuciderea soției unui consul. Din Circoenița se anunță, că soția consulului general al Argentinei din Budapesta, Gajan, s'a aruncat eri în mare, împreună cu cei trei copii ai săi. Două fetițe, dintre cari, cea mai mare era de trei ani, s'au înecat. Al treilea copil, un băiat de 5 ani, a putut fi salvat.

Să se știe, că: Direcțiunea căilor ferate, a dat un ordin, prin care oprește rezervarea compartimentelor din vagoane, pentru personalul de serviciu al trenului și conducătorilor le este strict interzis a încuia compartimentele.

— La Paris un crocodil, scăpat dintr'o ladă, a umplut de spaimă publicul din strada Saint-Lazare, până ce pompierii au izbucnit a-l lega și a-l duce îndărăt la locul destinat.

— La Anina iarăși și-au pierdut viața doi bieți mineri în pravățul „Kolovratsch“.

— **Vintilă Pancu** și sublocotenentul **M. Bianu** au cerut dela ministrul de interne al României să li-se breveteze telefotografal inventat de dânsii. Telefotografal este un aparat, care transmite la orice distanță scris în litere, ceea ce o persoană vorbește în apropierea unui carnet acustic.

— Țăranul Ion Radu din Ticvaniul-mic, umblând la foc cu o țevă de pușcă încărcată, s'a slobozit și l-a sluit la un picior.

— La Rusova-veche niște folomocari fără suflet, au dat foc din trei părți jirezilor de grâu ale bieților agricultori, cărora le-a ars scrum grîul din 20 jugăre de pământ.

Corespondență.

Mulțămită publică.

De nenumărate ori am auzit, că Ilustritatea Sa domnului C. Burdia, prea iubitul și prea veneratul nostru ablegat, ca președinte al comunității de avere a foștilor grănițeri, din fostul confiniu Romano-Banatic Nr. 13, în iubirea sa nemărginită față de acest popor și de intelectualii săi, s'a îngrijiat între alte nenumărate bunătăți să înmulțească și casele lor din Băile Herculane, și să le ajusteze cu toate nebesarile, conform cerințelor igienice, ca bieții împădușiți pe lângă durerea ce-i consumă boala, pentru a căreia sanare aleargă aci, să nu-i chinue și mai rău lipsa de locuință insuficientă și a mijloacelor de a-și pregăti hrana necesară; — dar nu mi-a fost dat a mă convinge personal de toate acestea, până-n vara anului c., când grație Ilustrității Sale, avui și eu onorul a beneficia de favorul împădușiților — de a locui cu familia gratuit, în una din odăile edificiului grăniceresc. Am rămas frapat de cele ce am văzut și esperiat. Și sub antecesorii Ilustrității Sale, bineficiu următorii foștilor grăniceri, — din această avere comună a lor, — de cvartir gratuit în casa lor,

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Îndrumări și prospecte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie și electrotehnică

Multe referințe de primul rang.

Budapest, V. Kálmán-utca 15.

TELEFON 63-01.

— căci pe atunci aveau numai una. — Am beneficiat și eu, și pe timpul acela de acest favor, dar Doamne; ce mare deosebire între atunci și acum. Pe atunci trebuia, ca bărbați și femei de-a valma, să-și tăvălească bolnavul corp de table goale, haine de pat, nici poveste. Acum fiecare împădurit își are patul său separat cu toată rufăria necesară, curată și bine-îngrijită, și atâtea încăperi stau la dispoziția lor, de nici în toiu sezonului nu sunt ocupate toate paturile, cu toate, că nu știu nici chiar un singur caz, ca un îndreptățit să fi fost respins cu cererea sa dela acest beneficiu gratuit. Pe atunci vedeai pe bieții bolnavi grăniceri: țărani precum și intelectuali în învățători, umblând prin pădurile din jur, strângând la uscături pentru cuină, azi lemnele, țâpligi tăiate gata, stau din abundență la dispozițiunea lor. Atunci nici poveste, ca un învățător de. e. să poată beneficia de o odaie separată mai aleasă, azi ce surprindere pentru mine, că ca un învățător, avui onorul de a locui cu familia mea în o odaie mobilată cu tot mobilarul unui dormitor modern.

Această facere de bine, într'atâta a influențat asupra mea, că nu o pot trece cu tăcerea, deci: Prea stimat dle Redactor, vă rog să bine-voiți aceste puține cuvinte ale primii foaia noastră „Severinul“, chiar și atunci când modestia acestui binefăcător — Ilustru bărbat — n'ar ierta aceasta. Eară pe Ilustritatea Sa Constanti Burdia îl rog respectuos, să binevoiască a primi profunda mea mulțămintă.

Nicolae Bârsan, inv.

ECONOMIE.

Sfaturi pentru luna Septembrie. — Urmează îmblătitul. Bucatele din hambare întoarcele cât de des. Gătește cele trebuincioase pentru culesul viilor (surete). Curăță și aierizează pivnița și cămara. Incepe sămănatul de toamnă. Spre sfârșit începe scoaterea cartofilor, alege-i și-i așează pentru iarnă. *Se încep școlalele.* Dă copii la școală, cumpărăle cărți și toate cele de lipsă și îndeamnă-i să învețe bine, că spre binele lor va fi, căci: „Cine are carte, are parte“.

Umblarea vremii. (După calend. de 140 ani): 1—12 senin și cald, 13—14 ploaie, 15 frig, 16—17 vânt rece, 18 și 19 brumă, 20—24 bine, 25 ploaie, 26—28 bine și cald, 29 vânt rece, 30 ploaie. Se înțelege, că umblarea vremii nu în tot locul e la fel.

Sfaturi economice.

Floarea soarelui ca hrană pentru găini. In Anglia se susține, că nutrețul cel mai bun pentru găini, este sămânța de floarea soarelui. Această sămânță face pe găini, nu numai să ouă des, ci ea dă păsărilor pene strălucitoare, ceace este de mare preț, pentru cei cari voesc să le ducă la expoziții. Floarea soarelui se recomandă și pentru stupari, căci albinele găsesc în ea ceară și miere cât țin florile.

Creperea ugerului la vacă să vindecă. Creperea ugerului și ranele dela față, pricinuită de dinții vițelilor cu prilejul suptului se vindecă, dacă să spală ugerul și curăță bine mai întâi cu apă calduță, după aceea să ung fațăles cu o amestecătură de gălbănuș de ou și miere. Ungerea cu collodin sau cu o amestecătură din o parte acid de carbol și 20 părți glicerină și oleu de lemn încă sunt foarte bune.

Când caii și-au perdut pofta de mâncare.

Se întâmplă une-ori că chiar și caii cei mai sănătoși pierd pofta de mâncare. In cazul acesta trebuie să le lăsăm liniște deplină; a-fără de aceasta le dăm să lingă sare. Lucrul de căpătenie e însă, să le schimbăm cât de des nutrețul. Le dăm tărâțe muiate în puțină apă, însă tărâțele să fie bune.

Întărcatul vacilor. Unele vaci cu lapte au obiceiul, că nu întărcă până nu fată iarăși. Mulsul până la a doua fată are urmări rele, atât pentru desvoltarea vițelului din pânțecă, cât și pentru vacă. Vițelul fără lapte nu se poate bine desvoltă, iar vaca prin nutrirea vițelului din pânțecă și prin

muls slăbește peste măsură. Pentru înlăturarea acestui rău, vaca trebuie lăsată înainte de fată cu 2 luni ca să întărcă. Întărcatul se face așa: vaca se mulge tot mai rar, până când întărcă de tot.

Cum putem cunoaște ouăle proaspete? Ca să ne putem convinge, că ouăle sunt proaspete sau nu, ne servim de următorul mijloc foarte lesnicios. Intr'un litru de apă topim 120 grame de sare, și saramura aceasta o punem într'un blid, care să fie a-dânc cam de un lat de mână. Ouăle clocite sunt mai vechi, cu atât sunt mai ușoare. Ouăle proaspete cad la fund, iar cele vechi plutesc pe suprafața apei din vas.

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi hipotecare replătibile in 10, 15, 20 ani în rate semestrale; împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară, escontează cambii cu 3, eventual cu 2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni, acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe amanele și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

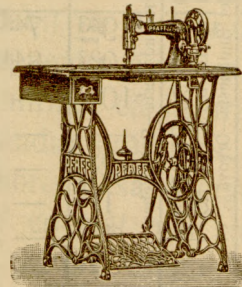
pentru cari solvește 6% interese. Interesele neridicate se adaugă în 6 luni, anume la 1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la capital și se fructifică mai departe. Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul. Depuneri se pot face și prin poștă, având a se indica adresa exactă a deponentului. Rezolvarea urmează cu întoarcerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot face prin poștă.

Direcțiunea.

Mașine de cusut

Pfaff

pentru economia casei și industrie.

Ameliorările cele mai noi.

== încredere necondiționată. ==

O mașină de cusut ieftină e pentru economia casei un obiect foarte scump și nefolositor, deoarece în continuu cere reparaturi și tocmai atunci nu funcționează când e mai de lipă.

Deposit la:

Adalbert Blascheck
Karansebeș.

R. GRAU și FIUL CARANSEBES

Telefon 47.

păpucar.

Telefon 47.

Cel mai mare magazin pentru
domni, dame și copii.

Singurul vânzător a renumitelor
fabricate:

„Cobrak“,
„Danubia“, „Chasalla“

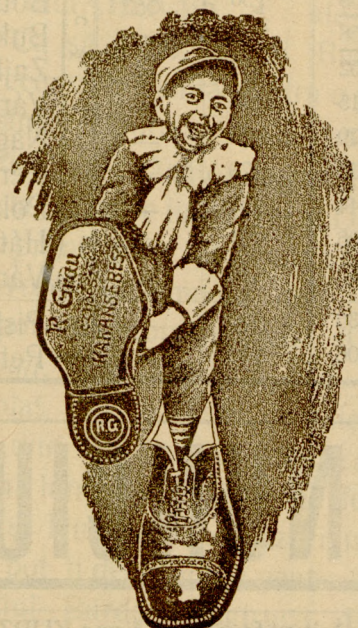
precum și a ghetelor curat americane.

Galocini curat de Petersburg marca „Treiuunghiu“.

Face ghetă fine, moderne dudă măsură.

Lucrătoare arangiată de a lucra cu
mașini.

— Reparează prompt și eftin. —

Mersul trenurilor reg. Ungare

valabil din 1 Maiu 1909.

Budapesta—Timișoara—Lugoș—Caransebeș—Orșova—Verciorova și înapoi														
Pers. 712	Accel. 708	Pers. 714	Accel. 704	Pers. 728	Pers. 710	Expr. 702	Numele stațiilor:	Expr. c/701	Pers. 163/709	Pers. 727	Pers. 715	Accel. 3/703	Pers. 713	Accel. 15.707
830	940	1205	240	735	805	1130	pl. Budapesta (gara de apus . sos.	1250	715	725	1040	125	405	635
604	251	857	822		526	434	sos. Timișoara-Iosefin pl.	801	945	—	436	750	—	117
1145	702	—	1145		925	—	sos. Bazias (189) pl.	—	428	—	—	328	—	955
1100	—	1100	1100		738	—	„ Arad (156) „	—	709	—	—	615	739	—
1008	450	p. I-III 740	1008		1001	—	„ Băile Buziaș (166) p. la 31 Mai „	—	725	Pers. I-III	—	520	I-III	1118
pers. 744	955	955	515	pers. 742	520	—	pl. Băile Buziaș (166) dela 1 Iulie sos.	—	1008	743	1001	1001	450	450
I-III	1217	1217	448	I-III	615	—	„ Bazias (189) „	—	1145	I-III	—	236	702	702
							„ Arad (156) „	—	1100	—	1100	1100	356	356
635	300	247	831	540	755	440	pl. Timișoara-Iosefin sos.	755	734	912	641	734	1240	107
642	306	254	837	547	802	—	sos. Timișoara-Fabric pl.	—	727	906	634	728	1233	100
647	307	212	838	550	805	—	pl. Timișoara-Fabric sos.	—	725	905	633	727	1228	1259
838	402	934	938	728	922	541	sos. Lugoș (193) pl.	646	610	723	505	621	1105	1203
—	842	842	—	—	138	—	sos. Băile Buziaș (193) pl.	—	—	—	—	—	943	—
—	805	805	—	107	107	—	„ Ilia (Marosillye 193) „	—	—	237	—	—	720	720
846	404	442	943	745	933	543	pl. Lugoș (193) sos.	644	559	713	459	611	1052	1201
956	447	546	1027	848	1043	627	sos. Karánsebes (175) pl.	602	459	615	400	528	950	1121
—	453	557	1037	—	1116	633	pl. Karánsebes (175) sos.	656	452	—	—	522	930	1115
—	—	605	—	—	—	—	„ Ujkaránsebes boctăria 55	—	443	—	—	—	923	—
—	653	830	1238	—	146	829	„ Herkulesfürdő (Băile Herc.) sos.	345	220	—	—	324	644	855
—	718	858	104	—	217	854	sos. Orșova pl.	315	140	—	—	255	605	816
—	727	—	115	—	256	859	pl. Orșova sos.	255	1259	—	—	221	—	756
—	735	—	124	—	305	907	sos. Verciorova pl.	245	1250	—	—	213	—	746

Caransebeș—Hațeg și înapoi.

Amestecat 6412	Amestecat 6414	Per. și am. 6416	Numele stațiilor	Amestecat 6411	Amestecat 6413	Amestecat 6415
—	1015	940	pl. Bpesta gara-apus sos.	635	715	—
—	755	300	pl. Timișoara-Iosefin (172) sos.	1240	734	—
—	816	140	pl. Orșova (172) sos.	217	858	—
—	1122	610	pl. Karánsebes (172) sos.	730	418	—
—	—	—	Karanebes-cazarm.	723	411	—
—	1135	623	Karanebes-fabr.-țigl.	718	406	—
—	1148	636	Jász	702	380	—
—	1156	644	Obrezsa	656	344	—
—	1208	656	Glimboca	645	332	—
—	1235	726	Nándorhegy	630	316	—
—	1247	738	Csirésa	605	256	—
—	101	757	Ruszkab.—Voiszlova	554	244	—
—	114	810	Márga	533	226	sosește
408	150	824	Bouczar	521	214	905
458	239	sosește	Bukova	—	101	817
552	333	—	Zajkány	—	1207	723
615	406	—	Várhely	—	1141	657
629	420	—	Nagypestény	—	1102	623
635	428	—	Kernyesd	—	1054	616
644	438	—	Poklisa	—	1043	606
706	501	—	Hátszeg	—	1018	544
715	510	—	sos. Váralja (159) pl.	—	958	528
1035	820	—	sos. Piski (159) pl.	—	610	402
1006	755	—	sos. Petrozsény (159) pl.	—	715	1036

Cupeuri directe, cari nu se schimbă sunt următoarele:

Budapesta gara-apus—Báziás cl. I—II.
Din Budapesta pleacă la 805 seara. || Din Báziás pleacă la 428 d. am. cl. I—III.

Budapesta gara-apus — Orșova cl. I—II.
Din Budapesta pleacă la 1015 noaptea.
Budapesta gara-apus—Băile dela Buziaș.
(Peste Timișoara-Iosefin clasa I—II.)
(Numai din 15—Iunie 15 Septemvre.)

Din Budapesta pleacă la 940 dimineața || Din Buziaș pleacă la 1118 dimineața.

Timișoara-Iosefin—Oravicza :
Din Timișoara-Iosefin pleacă la 843 seara.
Din Oravicza pleacă la 225 noaptea.

Cupeuri restaurante se adaugă între :
Budapesta gara-apus și între Karansebeș, daici pleacă la 528 dimineața. || Din Budapesta pl. la 240 după amez.

Explicarea semnelor : Timpul de noapte se socotește dela orele 600 până la orele 559 min. Minutele ce sunt cu linie din jos. de exem. 00 înseamnă orele de noapte.

ANUNCIURI se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai moderate la administrația foii noastre. ::

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOȚII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACOBOVITS, CARANSEBEȘ.